

tatea exigențelor unui spectacol contemporan. Avem foarte buni cîntăreți, dar au deficiențe sub raportul mișcării și plasticii scenice; avem actori cu un deosebit simț al mișcării, dar cu minimum de înzestrare vocală etc. Cred că viitoarele generații trebuie îndrumate simultan sub toate aspectele, pentru a forma interpreți care să fie în același timp (și la fel de buni) actori, cîntăreți, dansatori.

Dar, înainte de toate, trebuie eliminată mentalitatea greșită (și învechită), existentă astăzi, a „specializării”: cîntărețul e cîntăreț, dansatorul — dansator, iar „prozistul” — prozist. Interpreții din noile generații trebuie să respingă această mentalitate și să se străduiască a se realiza ca interpreți compleți. Este, poate, exigența nr. 1 a teatrului liric contemporan.

2. Incompatibilitate nu există: marii cîntăreți ai lumii și-au făurit de obicei cariera tocmai pentru că aduceau în cîntul lor o ceaștă lume a sentimentelor, ideilor și caracterelor. Or, modalitate modernă de expresie, în sine, ruptă de lumea sentimentelor și ideilor, mi se pare a fi o demonstrație teribilistă, trecătoare ca orice modă, fără perenitate artistică. Dar, totodată, se poate vorbi despre o înnoire a mijloacelor de expresie în teatrul modern de operă (vezi spectacolele lui Felsenstein); solicitînd interpretului și alte însușiri decît cele strict vocale, opera se transformă, din așa-zisul „muzeu sonor”, închisat și oarecum plicticos, într-un veritabil spectacol, viu, dinamic, plin de interes.

3. Documentarea prin lectură asupra noilor căutări în domeniul teatrului muzical nu poate oferi decît o cunoaștere parțială, mijlocită. O „punere la zi” cu problemele teatrului muzical modern presupune contactul direct cu subiectul — a recepta pe viu impresiile, a vedea și a auzi. Documentarea constă în filme ce ne sînt accesibile, în discuri și în benzi de magnetofon, din care, oricît de trunchiat, ne putem face o imagine asupra stadiului actual al teatrului liric. Personal, am încercat, de curînd, în calitate de regizor, aplicarea unora dintre principiile moderne (adaptate, evident, la condițiile noastre profesionale), prin folosirea corpului de balet al Teatrului de Operetă în roluri (de mai mică întindere) de proză și muzică. Este doar un început; el se cere continuat cu hotărîre și curaj, cu aît mai mult cu cît rezultatele s-au dovedit fructuoase.

4. Nu. Din păcate. Noile generații ce vin în slujba teatrului liric nu sînt pregătite, avîndu-se în vedere totalitatea și complexi-

ELIZEU SIMULESCU

solist, Teatrul de Operetă,
București:

„Importantă e fuziunea
elementelor spectacolului”

1. Într-o concepție modernă asupra teatrului liric, cele două noțiuni, text dramatic și text muzical, se întrepătrund. Ne-am obișnuit să numim această întrepătrundere *dramaturgie muzicală*. Bineînțeles că dramaturgia muzicală presupune o sferă mult mai largă, care, pentru a fi definită și explicată, cere multe elemente complementare, ce nu-și găsesc locul în cadrul anchetei de față. Aritudinea interpretului din teatrul liric este determinată, după părerea mea, de textul dramatic. Întotdeauna am pornit de aici, așa cum și compozitorul pornește de la un anumite, pentru care scrie muzica; eu, ca interpret, pe aceasta trebuie să o recreez. Interpretul teatrului liric trebuie și poate să fie interpret de teatru propriu-zis; dacă, însă, în teatrul dramatic, interpretul transmite viața interioară și sentimentele personajului prin intermediul cuvîntului, în teatrul liric, interpretul face același lucru prin intermediul „vorbei cîntate”. Cu ajutorul muzicii se transmite spectatorului mai mult lirism, mai mult căldură și gingășie, mai mult dramatism și zăbucium; ceea ce nu se poate spune numai prin vorbe, sau, acolo unde vorba nu ajunge, se întărește prin muzică.

2. Nu cred că există incompatibilitate între sentimentele, caracterele, ideile, din opera clasică și modalitățile moderne de expresie scenică, pentru că, dacă ar exista, opera ar fi murit de mult. Oricît ar *intenționa* un regizor (și s-ar putea să existe și dintre aceștia) să nu aducă nimic modern în montarea unui spectacol de operă, sînt convins că el nu poate rezista tentației de a mișca măcar un personaj sau un grup de personaje altfel decît s-a făcut pînă la el, adică să le prezinte în stilul zilelor noastre; de a pune cel puțin un element de decor adecvat, care să aparțină modernului.

Doriința de a fi cît de cît modern există în fiecare dintre noi. Și asta face ca, în conturarea unor personaje, să apelăm la datele realității, care este întotdeauna mai puternică decît rigiditatea unor canoane. Interpretul și regizorul de operă sînt împinși, deci, involuntar, la găsirea unor forme de expresie care să dea mai multă veridicitate „actului sonor total”. Importantă, în realizarea unui spectacol de operă, mi se pare însă a fi participarea egală și deplină a tuturor factorilor — cor, orchestră, soliști, fără discriminări de genul „solistul e totul, orchestra doar acompaniază, iar corul face fondul muzical, dacă se poate chiar mut”. Doar colaborarea deplină, fuziunea compartimentelor, într-o concepție modernă de spectacol, poate salva opera de la eventuala ei trecere în muzeu.

3. Căile de informare asupra mișcării mondiale de teatru liric sînt destul de reduse. Sper că ele se vor îmbogăți, cît de curînd, substanțial pentru a permite artistului accesul la vasta literatură de specialitate. Deocamdată, ne bucurăm numai de emisiunile interesante ale televiziunii și radioului, care, atît cît le permite spațiul, ne aduc informații prețioase asupra artei lirice mondiale, și asupra efectelor pozitive sau negative ale modernismului în evoluția și perspectivele domeniului.

4. Cred că noile generații de cîntăreți și dansatori sînt pregătite să facă față exigențelor teatrului liric contemporan. Dovadă: rezultatele participării reprezentanților artei lirice românești la concursurile internaționale. Din ce în ce mai multe premii și medalii ale tinerei generații, în fața unor jurii severe și obiective. În teatrele lirice din capitală și din țară sînt tineri foarte pregătiți, în ceea ce privește atît abordarea lucrărilor clasice, cît și a celor moderne. Aceasta, datorită noilor condiții în care studiază — conservatoare și școli de balet, unde predau maeștri exigenți.

Anchetă realizată de
VALERIA DUCEA